

Załącznik  
do Uchwały Nr XVIII.280.2017  
Rady Miejskiej w Tłuszczu  
z dnia 28 marca 2017r.

**PROGRAM**

**PRZECIWDZIAŁANIA**

**PRZEMOCY ORAZ OCHRONY**

**OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE W**

**GMINIE TŁUSZCZ**

**Na lata 2017 - 2020**

## **I. Podstawa prawna**

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493) ze zm.
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 1982 Nr 35, poz. 230)
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2004 Nr 64, poz.593)
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2005 Nr 180, poz. 1493)
4. Uchwała Nr XVI.244.2016 Rady Miejskiej w Tłuszczu z dnia 29.11.2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani na rok 2017 w Gminie Tłuszcz.

## **II. Informacje ogólne**

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice są wzorem do naśladowania przez dzieci. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie relacje między rodzicami oparte są na miłości, zrozumieniu i zaufaniu. Prawidłowo funkcjonujący dom rodzinny stanowi dla poszczególnych członków rodziny azyl bezpieczeństwa. Rodzina spełnia określone funkcje, względem jej członków: zaspokaja potrzeby fizjologiczne, potrzeby miłości, przynależności, szacunku i uznania, przekazuje obowiązujące w społeczeństwie normy, wzorce zachowań oraz wartości. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań wynikających z pełnienia poszczególnych ról. Role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc w rodzinie może być skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, o przemocy w rodzinie mówiło się nie wiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a także w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Dla lepszego rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie konieczne jest jej zdefiniowanie. W niektórych przypadkach przejawy przemocy w rodzinie są jednoznaczne nie pozostawiające żadnych wątpliwości, w innych, bardziej złożonych niezbędne jest określenie możliwie jasnych kryteriów oceny.

**Przemoc - to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody.**

Według definicji zawartej w art.2 pkt.2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, **przemoc** to:

*„Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt.1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 06.06.1997r. – Kodeks Karny), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.”*

Przemoc w rodzinie jest problemem trudnym do zdiagnozowania. Agresja ze strony osób najbliższych, jeżeli nie mieści się w wyobrażeniu człowieka o tym, co jest normalne i słuszne, może być wstydliwie ukrywaną tajemnicą.

Przemoc:

- 1) **Jest intencjonalna** - jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.
- 2) **Utrudnia samoobronę z uwagi na wyraźną asymetrię sił** - w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza a sprawca silniejszy.
- 3) **Narusza prawa i dobra osobiste** - sprawca wykorzystuje przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.)
- 4) **Powoduje cierpienie i szkody** - sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody.

Osobami doznającymi przemocy w rodzinie mogą być współmałżonkowie/partnerzy, dzieci, osoby starsze, kobiety i mężczyźni.

### Rodzaje przemocy:

- **przemoc fizyczna** to zadawanie bólu fizycznego i/lub obrażeń fizycznych, grożenie obrażeniami np.: uderzenie, ciągnięcie za włosy, kopanie, uderzanie jakimś przedmiotem, pchnięcie nożem, policzkowanie itp.;
- **przemoc psychiczna** to krytykowanie, poniżanie, obmawianie, obrażanie, wzbudzanie poczucia winy, wmawianie choroby psychicznej i inne działania mające na celu podważenie poczucia własnej wartości;
- **przemoc seksualna** to kontakt seksualny bez zgody; wykorzystywanie seksualne lub kontakty wymuszone siłą, w tym pieszczoty, stosunek seksualny, dotykanie narządów płciowych itp.;
- **przemoc ekonomiczna** to bezprawne finansowe wykorzystanie i/lub kontrolowanie środków niezbędnych do utrzymania ekonomicznej niezależności ofiary; uniemożliwienie podjęcia pracy zarobkowej lub wymuszenie pracy nieodpłatnej, ograniczenie dostępu do wspólnych zasobów itp.;
- **zaniedbanie** – ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych np. brak opieki i uniemożliwianie zaspokajania podstawowych potrzeb fizjologicznych (związanych ze snem, jedzeniem, higieną).

### Cechy charakterystyczne przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie nie jest jednorazowym czynem. Często ma długą, nawet kilkunastoletnią historię. Przemoc w rodzinie zwykle powtarza się według zauważalnej prawidłowości zwanej cyklem przemocy.

### Cykl przemocy składa się z trzech następujących po sobie faz:

- **faza narastania napięcia** - początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia. Przyczyny napięcia mogą tkwić poza rodziną. Czasami są to błahostki powodujące wzrost napięcia i przyczyniające się do powstania agresji,
- **faza ostrej przemocy** - następuje wybuch agresji, sprawca zamienia się w kata, może dokonać straszliwych czynów, nie zwracając uwagi na krzywdę innych. W tej fazie ofiary najczęściej decydują się wzywać pomocy, złożyć skargę,
- **faza miodowego miesiąca** - faza skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprosza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Próbuje przekonać ofiarę, że teraz będzie inaczej, że to już się nie

powtórzy. Ofiary mu wierzą i zostają z nim, odwołują zeznania. Jednak po jakimś czasie wszystko zaczyna się od nowa.

Przemoc z czasem się nasila, za każdym razem jest coraz gorzej. Sprawca zwykle zaczyna od uszczypliwej uwagi, lekkiego popchnięcia, siarczystego przekleństwa, by po jakimś czasie dopuścić się ciężkiego uszkodzenia ciała, wymyślnych psychicznych tortur, trwałego skaleczenia czy zabójstwa.

#### Prawdopodobieństwo wystąpienia przemocy w rodzinie zwiększają następujące czynniki:

- **normy społeczne i kulturowe:** w wielu środowiskach istnieje przekonanie o prawie rodziców do bezwzględnej dominacji nad dziećmi, dominacji mężczyzn nad kobietami – stereotyp silnego mężczyzny i uległej kobiety; przyzwolenie na kary cielesne wobec dzieci; myślenie schematyczne wg zasad: „brudy należy prać we własnym domu”, „w sprawy rodzinne nie należy się wtrącać”, „nie mów nikomu co dzieje się w domu”, itp.
- **uzależnienia:** alkoholizm, narkomania, lekomania, uzależnienia behawioralne – od hazardu, od internetu, ograniczające możliwość kontroli własnego zachowania, zwiększa prawdopodobieństwo stosowania przemocy w życiu dorosłym;
- **status ekonomiczny** – stres związany ze zbyt niskimi zarobkami, zagrożenie utratą pracy;
- **dziedziczenie wzorca przemocy** – bycie ofiarą lub świadkiem przemocy w dzieciństwie zwiększa prawdopodobieństwo stosowania przemocy w życiu dorosłym;
- **osobowość sprawcy** – chęć dominacji, wrodzona lub nabyta skłonność do agresji, nieufność, zazdrość, brak empatii, niska wrażliwość, niskie poczucie własnej wartości, obawa przed odrzuceniem i utratą rodziny;
- **osobowość osoby doznającej przemocy** – brak zdolności do przystosowania się do zmieniających się warunków środowiskowych i utrzymywania optymalnego poziomu funkcjonowania psychospołecznego; przekonanie jednostki, że jest poza społecznością, że nie ma na nic wpływu, lęk przed niepowodzeniami, pesymistyczna wizja przyszłości, brak wiary we własne możliwości, przekonanie, że wszystko zależy od warunków zewnętrznych, zubożenie, poczucie osamotnienia, wycofanie z życia społecznego, rezygnacja.

Osoby doznające przemocy w rodzinie, cierpią fizycznie i/lub psychicznie. Urazy psychiczne wymagają długotrwałego i profesjonalnego leczenia, należą do nich:

- **zespół zaburzeń stresu pourazowego (PTSD)** – ponowne doświadczanie traumatycznego przeżycia poprzez powracające wspomnienia, zaburzenia snu, omdlenia, unikanie rozmów na temat wydarzenia, drażliwość, trudności z koncentracją uwagi;

- **uzależnienia** – wszelkie uzależnienia, będące dla osób doznających przemocy w rodzinie ucieczką od bólu fizycznego i psychicznego;
- **zaburzenia depresyjne** – niska samoocena, obniżony nastrój, emocjonalne otępienie, brak motywacji do działania, krytyczne postrzeganie siebie/świata/przyszłości;
- **zaburzenia lękowe** – lęk przed działaniem, krytyką, odrzuceniem;
- **wiktymizacja** – przyjęcie tożsamości ofiary; osoba doznająca przemocy w rodzinie, na skutek nieumiejętnych prób pomocy z zewnątrz i nieskutecznych prób obrony siebie, zasługuje na takie traktowanie.

### **III. Cele programu:**

CEL GŁÓWNY:

**Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie w Gminie Tłuszcz oraz ochrona osób doznających przemocy w rodzinie,**

który będzie osiągany poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

1. Rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej wobec faktu przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie skuteczności udzielania pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.
3. Podejmowanie działań wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie.
4. Rozwijanie form i metod wsparcia dla dzieci i młodzieży zagrożonej lub dotkniętej przemocą w rodzinie.
5. Rozwijanie kompetencji i umiejętności osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

### **IV. Założenia do działania systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Tłuszcz**

1. Zmianę pojmowania przez społeczeństwo zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Promowanie wartości rodzinnych.

3. Edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie skutków stosowania przemocy w rodzinie.
4. Promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy.

## **V. System przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Tłuszcz**

1. **Zadania w zakresie przeciwdziałania** przemocy w rodzinie są realizowane przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2004 Nr 64, poz.593) i ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 1982 Nr 35, poz. 230)
2. **Do zadań własnych** gminy należy w szczególności:
  - 1) tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
  - 2) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
  - 3) opracowanie i realizacja programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie
  - 4) prowadzenie gminnych ośrodków wsparcia

W celu realizacji zadań określonych w art.6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w Gminie Tłuszcz uruchamia się system przeciwdziałania przemocy w rodzinie oparty na:

- 1) pracy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.
- 2) nawiązaniu ścisłej współpracy z różnymi instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem Ośrodka Pomocy Społecznej, Komisariatu Policji w Tłuszczu, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, oświaty, ochrony zdrowia oraz organizacji pozarządowych.

## **VI. Strategia i metody działania:**

1. Działania uprzedzające: diagnozujące, informacyjne, edukacyjne, kierowane do ogółu społeczeństwa, a także do osób pracujących z osobami doznającymi przemocy w rodzinie i stosującymi przemoc.

2. Działania interwencyjne: opiekuńcze i terapeutyczne, kierowane do osób doznających przemocy w rodzinie oraz pouczające i izolujące, kierowane do sprawców przemocy w rodzinie.
3. Działania wspierające: psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i inne kierowane do osób doznających przemocy w rodzinie.
4. Działania korekcyjno – edukacyjne: kierowane do osób doznających przemocy w rodzinie i stosujących przemoc w rodzinie.

## **VII. Praca Zespołu Interdyscyplinarnego wymaga:**

1. Opracowania regulaminu działania;
2. Uczestnictwa w szkoleniach pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, pracowników policji w zakresie świadczenia pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie (jak udzielać wsparcia; w jaki sposób kierować do różnych instytucji; wzmacnianie konsekwentnych zachowań i postaw);
3. Systematycznej edukacji społeczności gminy Tłuszcz, która ma przede wszystkim na celu zmniejszanie uprzedzeń i stereotypów utrudniających pomaganie, a także pokazywanie możliwości udzielenia pomocy i pozytywnych przykładów wyjścia z sytuacji przemocy

## **VIII. Do zadań członków Zespołu Interdyscyplinarnego należy:**

- ▶ Analiza wniosków składanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o leczenie odwykowe i wywiadów środowiskowych pod kątem informacji o przemocy w rodzinie;
- ▶ Przyjmowanie wszystkich wniosków dotyczących przemocy w rodzinie i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy;
- ▶ Tworzenie własnych dokumentów potwierdzających występowanie przemocy w rodzinie, takich jak: notatki służbowe, protokoły z rozmów z osobami doznającymi przemocy w rodzinie i członkami ich rodzin;
- ▶ Prowadzenie rozmów z osobami doznającymi przemocy i stosującymi przemoc w rodzinie zgodnie z zapisami Niebieskiej Karty dotyczącej Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;



- ▶ Występowanie do Policji w Tuszczu z wnioskiem o podjęcie działań interwencyjnych lub innych działań prewencyjnych, w sprawach gdzie ujawniono zagrożenie przemocą w rodzinie;
- ▶ Zwracanie uwagi przez nauczycieli i pedagogów na nietypowe ślady mogące świadczyć o stosowanej przemocą wobec dzieci;
- ▶ Zgłaszanie przez pracowników służby zdrowia niepokojących śladów przemocą wobec niemowląt i innych osób;
- ▶ Inicjowanie podejmowania natychmiastowych interwencji powstrzymujących przemoc, poprzez działania Zespołu Interdyscyplinarnego;
- ▶ Monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocą w rodzinie;
- ▶ Prowadzenie całości dokumentacji w sprawach przemocą w rodzinie;
- ▶ Występowanie w charakterze świadka w sprawach o przestępstwo z art.207 KK tj. o znęcanie się nad rodziną, w postępowaniu przygotowawczym i postępowaniu karnym przed sądem.
- ▶ Udzielanie pomocy osobom doznającym przemocą w rodzinie poprzez psychologa i prawnika zatrudnionych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- ▶ Współpraca z Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Zielonce

## **IX. Cele programu:**

Cel 1. Rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocą w rodzinie – podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej wobec faktu przemocą w rodzinie.

Cel IV. Rozwijanie form i metod wsparcia dla dzieci i młodzieży zagrożonej lub dotkniętej przemocą w rodzinie.

Adresaci: dzieci i młodzież szkolna, dorośli, rodziny.

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator
1.	Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze	1. Prowadzenie zajęć wychowawczych oraz pogadanek informacyjno-	Szkoły, pielęgniarka szkolna, psycholog, Centrum Kultury

	stresem i agresją swoją oraz rówieśników- „O” tolerancji wobec przemocy.	edukacyjnych 2. Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży sprzyjających zachowaniom nieagresywnym 3.Opracowanie i realizacja innowacyjnych programów edukacyjnych	Sportu i Rekreacji, organizacje sportowe, policja, organizacje pozarządowe, Klub Integracji Społecznej
2.	Edukacja dorosłych	1. Poradnictwo edukacyjne dotyczące stresu, agresji, konfliktów 2. Festyny dla dorosłych i dzieci	Służba zdrowia, Centrum Kultury Sportu i Rekreacji, kościoły, organizacje pozarządowe, Klub Integracji Społecznej
4.	Promowanie bezpiecznych zachowań	1. Festyny dla dorosłych i zabawy dla dzieci 2. Umieszczanie na stronie internetowej gm. Tłuszcz i OPS Tłuszcz artykułów/publikacji z zakresu problematyki przemocy w rodzinie	Centrum Kultury, szkoły, KIS, organizacje pozarządowe
5.	Integracja rodzin	Organizacja i wspieranie przedsięwzięć umożliwiających rodzinie wspólne spędzanie czasu wolnego	Ośrodek Pomocy Społecznej

Wskaźniki osiągnięcia celu:

1. Liczba zrealizowanych godzin edukacyjnych, przy ścisłej współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
2. Liczba dzieci objętych edukacją, przy ścisłej współpracy z placówkami oświatowymi i kulturowymi.
3. Liczba rodzin objętych działaniami wspierającymi i edukacyjnymi, przy ścisłej współpracy z placówkami oświatowymi i kulturowymi.
4. Liczba osób dorosłych objętych poradnictwem - sprawozdanie będące dokumentacją Zespołu Interdyscyplinarnego.
5. Liczba przedsięwzięć.

Cel II. Zwiększenie skuteczności udzielania pomocy osobom doznającym przemocy w rodzinie.

Adresaci: osoby dotknięte przemocą, w szczególności ofiary i świadkowie przemocy.

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator
1.	Udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą	1. Poradnictwo medyczne, psychologiczne, prawne i socjalne 2. Prowadzenie pracy socjalnej w rodzinie 3. Podejmowanie interwencji w rodzinie dotkniętej przemocą 4. Realizacja procedury „Niebieskiej Karty”	OPS, Zespół Interdyscyplinarny, pedagog, psycholog, służba zdrowia, Policja
2.	Ochrona przed sprawcą	1. Odseparowanie osoby doznającej przemocy od sprawcy 2. Udzielenie bezpiecznego schronienia rodzinie 3. Udzielenie bezpiecznego schronienia dzieciom 4. Pomoc terapeutyczna specjalistyczna	Sądy, policja, prokuratura, OPS, Hotele, Ośrodki wsparcia, psycholog, PCPR
4.	Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym	1. Przygotowanie materiałów informacyjnych (ulotek, plakatów) i umieszczenie ich w miejscach ogólnie dostępnych (tablice informacyjne, strony internetowe). 2.	Gminna Komisja Alkoholowa, Zespół Interdyscyplinarny, Ośrodek Pomocy Społecznej

Wskaźniki osiągnięcia celu:

1. Liczba rodzin objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego.
2. Liczba przygotowanych materiałów informacyjnych.
3. Liczba interwencji.

4. Liczba rodzin umieszczonych w Ośrodkach Interwencji Kryzysowej/Ośrodkach Wsparcia.

Cel III. Podejmowanie działań wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie.

Adresaci: osoby stosujące przemoc w rodzinie.

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator
1.	Działania korekcyjno – edukacyjne	1. Poradnictwo psychologiczne, rodzinne i socjalne 2. Terapia indywidualna i grupowa 2.Udział w grupach korekcyjno- edukacyjnych	Psycholog, pracownik socjalny, poradnie uzależnień
2.	Upowszechnianie informacji o konsekwencjach stosowania przemocy oraz możliwości uzyskania pomocy	1.Przygotowanie materiałów informacyjnych i ich udostępnianie, dot. konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie	OPS, policja, GKRPA, Zespół Interdyscyplinarny
3.	Interweniowanie i reagowanie w sytuacji stosowania przemocy w rodzinie	1.Realizacja procedury „Niebieska Karta” 2.Kierowanie osób stosujących przemoc do udziału w programach korekcyjno- edukacyjnych 3.Udzielanie pomocy terapeutycznej osobom stosującym przemoc i nadużywającym alkoholu 4. Kierowanie wniosków o poddanie się leczeniu odwykowemu/eksmisję /zakaz zbliżania się	OPS, policja, GKRPA, ochrona zdrowia, Zespół Interdyscyplinarny

Wskaźniki osiągnięcia celu:

1. Liczba sprawców objętych działaniami.

Cel V. Rozwijanie kompetencji i umiejętności osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Adresaci: Specjaliści pracujący z osobami doświadczającymi przemocy i stosującymi przemoc w rodzinie.

Lp.	Zadanie	Działanie	Realizator
1.	Wzrost wiedzy, kompetencji i umiejętności osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1. Organizacja szkoleń 2. Udział w szkoleniach	OPS, GKRPA

Wskaźniki osiągnięcia celu:

1. Liczba zorganizowanych szkoleń.
2. Liczba szkoleń, w których wzięto udział.

## **IX. Monitoring i ewaluacja:**

1. Prowadzenie działań zmierzających do pełnego rozpoznawania potrzeb środowisk, w których występuje zjawisko przemocy, w celu określenia priorytetów działania (badania ankietowe przeprowadzone w placówkach oświatowych oraz wywiad środowiskowy przeprowadzony w środowisku lokalnym i w rodzinie).
2. Prowadzenie monitoringu dostępności, skuteczności, jakości i efektywności różnych kategorii działań.
3. Monitorowanie potrzeb i skuteczności działań profilaktycznych i terapeutycznych wśród dzieci i młodzieży.
4. Określenie instrumentów ewaluacji i metod monitorowania programu.

## **X. Sprawozdawczość:**

Dotyczyć będzie:

- instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie;

- form udzielanej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie;
- form działań kierowanych do sprawców przemocy w rodzinie.
- zakres potrzeb osób i instytucji udzielających pomocy rodzinom doznającym przemocy w rodzinie.

Sprawozdania będą realizowane przez wybrany podmiot, co 1 rok, składane do Zespołu Interdyscyplinarnego do końca lutego danego roku kalendarzowego.

#### **DZIAŁANIA DIAGNOZUJĄCE - PROFILAKTYKA**

<b>Sposób realizacji</b>	<b>Realizatorzy główni</b>	<b>Termin realizacji</b>	<b>Źródło finansowania</b>
Gromadzenie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy na terenie Gminy Tłuszcz	Komenda Policji Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej Ośrodek Pomocy Społecznej Podmioty realizujące procedurę „NK”	Zadania stałe realizowane corocznie	W ramach bieżącej działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Tłuszczu oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
Badanie istniejącej infrastruktury instytucji służb i organizacji zaangażowanych w rozwiązywanie problemów przemocy	Zespół Interdyscyplinarny		
Badanie skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą w tym badanie istniejących przeszkód w zakresie pomagania ofiarom przemocy.	Komenda Policji Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej Ośrodek Pomocy Społecznej Zespół Interdyscyplinarny		
Zbieranie informacji na temat potrzeb szkoleniowych dla pracowników „pierwszego kontaktu”	Komenda Policji Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej Ośrodek Pomocy Społecznej Zespół Interdyscyplinarny Oświata Ochrona Zdrowia		

Badanie ankietowe dot. rozmiarów zjawiska oraz skuteczności pomocy	Wybrany podmiot	Co 4 lata	Środki z budżetu Gminy Tłuszcz oraz środki pozyskane z innych źródeł, w ramach realizowanych projektów na terenie gminy. Koszty szacowane na etapie zlecenia zadania.
Kontynuowanie i doskonalenie współpracy między instytucjami wspierającymi ofiary przemocy w rodzinie.	Zespół Interdyscyplinarny Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej Komenda Policji Oświata Ochrona Zdrowia GKRPA	Zadania stałe	W ramach bieżącej działalności
Dostęp do usług prawnych i psychologicznych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	Zespół Interdyscyplinarny Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej Ochrona Zdrowia Sąd Rejonowy	Zadanie stałe	Środki z budżetu gminy/powiatu a także pozyskane z innych źródeł, w tym pozabudżetowych.
Prowadzenie lokalu interwencyjnego w celu umożliwienia izolacji osoby doznającej przemocy od osoby stosującej przemoc	Powiatowe Ośrodek Interwencji Kryzysowej Komenda Policji Organizacje pozarządowe	Zadanie stałe	Środki z budżetu gminy/powiatu a także pozyskane z innych źródeł, w tym pozabudżetowych.
Zwiększanie dostępności do akceptowanych społecznie form rozwiązywania konfliktów rodzinnych poprzez udział osób trzecich, w tym mediatorów.	Zespół Interdyscyplinarny Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej Komenda Policji Sąd Rejonowy	Zadanie stałe	Środki z budżetu gminy/powiatu a także pozyskane z innych źródeł, w tym pozabudżetowych.
Stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”.	Komenda Powiatowa Policji Prokuratura Rejonowa Ośrodek Pomocy Społecznej Zespół Interdyscyplinarny Oświata Ochrona zdrowia GKRPA	Zadanie stałe	W ramach bieżącej działalności

Izolowanie osób stosujących przemoc domową od osób doznających przemocy w rodzinie na podstawie odrębnych przepisów.	Sąd Rejonowy Komenda Policji Prokuratura Rejonowa	Zadania stałe	W ramach bieżącej działalności
--	---	---------------	--------------------------------